

KURJER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 13 Marca. V. S. ROKU 1807

S. PETERSBURG V. S. d. 1 Marca. Dalszy wypis z dziennika o wojennych czynnościach armii Jego Imperatorskiej Mości będącej pod główną kommandą Geuerała kawaleryi Barona Benigsena od d. 18 stycznia do d. 15 lntego.

Wiadomości o zdarzeniach wojennych udzielone publiczności dochodziły do d. 14 stycznia; odtąd do d. 18 nie zaszło nic uwagi godnego. Główna kwatera Rosyjska w Morungen była. Tu odebrano wiadomość, iż nieprzyjaciel w potędze wielkiej zciąga do okolic Ortelsburga; więc główno kommanderujący Geuerał Benigsen osądziwszy za rzecz potrzebną zciągnąć woyska pod jego naczelnictwem będące, wydał stosowne do tego celu zalecenia Geuerałom dywizjami kommanderującym; do których stosując się dywizye Rosyjskie zaczęły obeymować nowe stanowiska.

D. 19 stycznia doniosł główno kommanderującemu Geuerał Lieutenant Xiążę Galicin 5, że przybywszy do Alenstein według rozkazu danego z początku, wysłał dla zaięcia miasteczka Passenheim fligel Adjutanta J. J. Mości Xiążęcia D. Ichorukiego z Kurlandzkim półkiem dragonii, batalionem Rostowskiego półku muszkietyerów, i półkiem Kozackim Efremowa; do miasteczka zaś Hohenstein przeznaczył Geuerała Maiora Millera Zakomelskiego z półkami, leibkirysyerskim J. J. Mości, Kargopolskim dragonii, i kozackim Nowayskiego g. Półkownik Xiążę Dolhoruki zbliżywszy się do Passenheim, i znajdując w tém miejscu silniejszych bardzo nieprzyjaciół, osadza piechotą wioskę Scheifelsdorf, sam zaś na czele półków Kurlandzkiego i Efremowa, atakuje Francuzów, rozgromia kładzie trupem na boiowisku i Półkownika, kilku Officyerów, i więcej 150 żołnierzy; nadto ieszcze w niewolę zabiera i Maiora, kilku Officyerów, 97 żołnierzy; to sprawiwszy zajmuje nakoniec Passenheim, rozstawia na koło strażę, wysyła potrzebne podiazy.

Tegoż czasu Geuerał Maior Kochowski na pomoc wysłany Xiążęciu Dolhorukiemu, gdy ten był zagrożony atakiem z boku prawego przez Francuzów, oddziela szwadron ieden, który wnet nieprzyjaciela odparł i przepędził; gdy zaś na boiowisko przyspieszyły 4 inne szwadrony półku będącego pod kommandą G. Kochowskiego, ten wodz nie zważając na posiłek niestawnie Francuzom przychodzący, zniewolił ich do ustępowania w największym nieporządku za przepławę tam będącą, którą nie tylko oczyścił, ale też drogę, gdzie później dywizya nasza w przewyższających siłach napadniona bez żadnego niebezpieczeństwa ciągnąć mogła.

D. 20 stycznia wiadomość odebrano z papierów znalezionych przy nieprzyjacielskim gońcu, poymanym od przedniej straży Geuerała Lieutenanta Xiążęcia Bagrationa, i listów Ministra Francuzkiego Berthier,

że przybył z Warszawy Buonaparte do woysk swoich, pod Willensbergem rozłożonych, i zamyśla nas atakować. Tegoż dnia kozackie podiazy na świtanii znalazły forpoczt główny nieprzyjaciół pod Leidenburg, uderzyły; rozgromiły; zabrano tu w niewolę 9 ludzi; trupem na placu położono 25. bez najmniejszej straty Rossyanów. Tegoż dnia ieszcze forpoczty nasze poymały Francuzów 5.

D. 22 główna kwatera Geuerała główno kommanderującego, Barona Benigsena w Jankowie była, i wszystkie woyska Rosyjskie według danych onym wprzód rozkazów, tamże przybyły, i stanęły na miejscach wyznaczonych. O godzinie 1 z południa nieprzyjaciel atakował silnie lewe skrzydło nasze, lecz spotkał Uhlicki półk muszkietyerów, i ieden batalion półku Tengńskiego tu postawione dla obrony będącego tamże mostu; obydwie dały Francuzom odpor dzielny i odeгнаły. Tegoż czasu na prawém skrzydle atakowaliśmy sami nieprzyjaciół, którzy zapędzeni zostali do linii swoich.

Gdy zaś Francuzi z większym zapędem coraz bardziey następowali na lewe skrzydło nasze, starając się okrążyć one, przepławę czynili w wielu miejscach, i w przewyższającej liczbie przechodzili rzekę Ale między Gutstadt i Allesstein, drogę swoją kierując ku Królewcowi, ażeby Rossyanów odcieli od tego miasta; wtenczas główno kommanderujący Geuerał Benigsen ażeby zniszczył podobne przedsięwzięcie, widział siebie w koniecznej potrzebie wystąpić z Jankowa, co też uczynił trzema kolumnami: poczem aż do d. 25 nie zdarzyło się nic uwagi godnego.

D. 2 woyska Rosyjskie zaięły wyznaczone stanowiska pod Landsbergem; nieprzyjaciel atakować zaczął część korpusu Geuerała Maiora Barclay de Tolli pod okiem onego; wysłano niemieszkając z odsieczą dwa półki piechotne i część jazdy, ten posiłek przy następującej blisko uocy zatrzymał silniejsze zapędy Francuzów, z nieiakią iednak stratą z strony naszej w zabitych, między którymi znajdował się leibgardyi Siemionowskiej stabs Kapitan Xiążę Galicin; dostali się w niewolę Półkownicy, leibgardyi Preobrażeńskiej Arseniew, i fligel Adjutant J. J. Mości Kozin. Klęska nieprzyjaciół w tém zdarzeniu bez żadnego porównania wikszą była, gdyż woyska Rosyjskie na każdym miejscu gdziekolwiek walczyły, potykały się z szczególną odwagą i mężstwem im tylko właściwemi. Po zakończoney rozprawie o godzinie 10 wieczorem woyska nasze występując z stanowisk swoich, ciągnęły do Preussisch Eylau.

D. 26 i 27 stycznia zaszła bitwa wielka pod Preussisch Eylau, gdzie armia nieprzyjacielska, której przywodził osobiście sam Buonaparte, porażoną zupełnie została. Krótka wiadomość o tém zwycięztwie sławnem które nowemi laurami rycerzów Rosyjskich uwieńczyło, iuż dawniej ogłoszona była, dokładniejsze

opisanie onego przesłać nie omieszka głównie kommanderujący Generał Benigsen.

D. 29 cała armia Rosyjska nastąpiła ku Królewcowi dla odpoczynku, i opatrzenia się nowego we wszelkie potrzeby i wojenne zapasy.

D. 31 główna kwatery Generała Benigsena i rozłożenie wojsk Rosyjskich były te same. Doniósł Generał Lieutenant Xiążę Bagration, że 2 tysiące jazdy nieprzyjacielskiej zbliżyło się do wioski Elau; więc posłano półk huzarski Olwiopolski, 2 działa artylleryi konnej, i jeden półk strzelecki z zaleceniem, ażeby koniecznie pomienione miejsce było utrzymane. Chorąży Koczetkow kommanderowany z podjazdem od Podpółkownika Andronowa znajdujących się na lewem skrzydle z dwoma Kozaków Dońskich półkami, utarczkę miał z nieprzyjacielem blisko wsi Burburgsdorf, rozgromił onego i zabrał nieco ludu w niewolę.

D. 1 lutego podjazdy Kozackie od półków Efremowa 3 i Grekowa 18 pozymały Francuzów 13 D. 2 wysłane od Generała Lieutenanta Płatowa nocy przeszły i wednie półki Kozackie, napadły na nieprzyjacielskie pikiety, zwyciężyły i 9 żołnierzy w niewolę zabrały. Półk zaś Małachowa 1 rozpedził 3 szwadrony Francuzkie, wzięł 2 Officyerów, i 72 żołnierzy, którzy wyznali, że są z liczby półków przyłączonych do korpusu Bernadotte d. 30 stycznia, inne zaś wszystkie półki liczą bardzo mało ludu po klęskach poniesionych w rozmaitym czasie.

Tegoż dnia 2 wysłane przez Generała Lieutenanta Płatowa kozackie półki Andronowa i Sysoiewa, na lewem skrzydle naszym spotkawszy 12 Francuzkich szwadronów, rozgromiły wszystkie, zabrały w niewolę 10 Officyerów, 167 żołnierzy, zdobyły знаmie jedno; reszta ludu nieprzyjacielskiego po większej części legła na boiowisku.

Po odebraney wiadomości od Generała Maiora Lambert, że Francuzi następując w przewyższających siłach, ponieważ samej piechoty mieli więcej 2 tysięcy, opanowali wsie Wernsdorf i Lichtenhausen przeto wysłano do niego z odsieczą Generała Maiora Korfa z 7, 20, i 21 półkami strzeleckimi, i 4 działami konnej artylleryi, któremu rozkazano utrzymać stanowisko, a jeśli będzie podobno, wypędzić nieprzyjaciół z wiosek zajętych. Zalecono także Generałowi Maiorowi Pahlen, ażeby wysłał 4 szwadrony, dla ostrzegania obrótów przeciwny strony, lub uderzenia na podjazd Francuzki, który przeszedł przez Frischhaf do Fischhausen.

D. 3 lutego w nocy nieprzyjaciół opuścił wioskę Lichtenhausen, którą zajął natychmiast dywizya GM. Korfa od GL. Xiążęcia Bagrationa przysłana; o godzinie zaś 10 z rana ta dywizya i GM. Lambert atakowali Francuzów znajdujących się w wioskach Mansfeld i Wernsdorf; Generał Korf uderzył od Lichtenhausen, GM. Lambert od Golau; obydwa wypędzili nieprzyjaciela z miejsc pomienionych, który poniosł wielką klęskę; zabrano w niewolę w pierwszej wiosce 84 ludzi, w drugiej 4 Officyerów i 60 żołnierzy; po tej przegranej Francuzi na odwrót poszli ku Ramosen i Kobelbude.

Po odebraney wiadomości o tém zdarzeniu zalecono GL. Xiążęciu Bagrationowi przepędzić nieprzyjaciół za rzekę Frisching, a nad iey brzegami rozstawić forpocztę do Kobelbude; Pruskiemu zaś Generałowi Lieutenantowi Pletz kazano wysłać batalion jeden do Branenburga, i tam zająwszy swoje stanowiska, wysłać podjazdy wzdłuż teyże rzeki z boku pra-

wego. Tegoż dnia rano wysłane dwa podjazdy kozackie od Generała Lieutenanta Płatowa, na ostrzeżenie obrótów przeciwny strony; jeden z nich poymał z pikiety 2 ludzi, innych pobił; drugi zaś wpadłszy na szwadron nieprzyjacielski rozpedził, i 8 zabrał w niewolę. Półki zaś kozackie Papuzina, Jłowayskiego 9, i Małachowa, w bitwie dnia tego stoczony na prawem skrzydle dokazywały szczęśliwie; pierwszy z nich wytepił szwadron jazdy Francuzkiej, poymał 2 unterofficyerów, 14 żołnierzy; drugi i trzeci pod komendą Podpółkownika Popowa, gdy już nieprzyjacielska kolumna rozgromioną została, przyprowadziły poymanych Kapitana 1, i 66 żołnierzy. Generał Lieutenant Płatow doniósł, iż nieprzyjaciół stał się bez porównania ostrożniejszym, przeciw dawnemu obyczajowi swojemu, tak dalece iż podjazdy Kozackie przez tę noc ostatnią tylko 5 ludzi pozymały.

D. 4 Chorąży Popow wysłany z Ludwigswalde z 50 Kozakami dla powzięcia wiadomości o nieprzyjacielskich obrótach, poymał 3 Francuzów uciekających z wioski Klein Leidenau. Już zaś Generał Lieutenant Płatow przysłał doniesienie iż na początku dnia tego, gdy nieprzyjaciół znajdujący się naprzeciwko wsi Ludwigswald zaczął gonitwę czynić z naszymi pikietami, i ruszył 3 szwadrony jazdy swojej, Płatow posłał półki Kozackie Grekowa 18 i Efremowa 3 z rozkazem, ażeby rozpedziły Francuzów; co wkrótce nastąpiło pomyślnie; położono na boiowisku do 100 nieprzyjaciół, w niewolę zabrano 15.

GL. Xiążę Bagration dopełniając zalecenie iemu dane z początku, obiół stanowisko w Kobelbude Pruskiemi i Kozackimi podjazdami. Sumski półk huzarski znajdujący się w przedniej straży pod komendą pomienionego Generała będący pod Ludwigswald, tegoż dnia rozgromił podjazd nieprzyjacielski, a w niewolę zabrał 98 ludzi.

D. 5 wysłane podjazdy Kozackie spotkawszy Francuzów atakowały, wielu trupem położono na boiowisku poymano ludzi 112.

D. 6 doniósł Generał Lieutenant Płatow iż nieprzyjaciół tego dnia po południu wstecz poszedł, i przeszedłszy z całym wojskiem swoim Preussisch Eylau, postępuje drogą do Landsberga prowadzącą. W tym ustępie Francuzi opnieśli niejaką część ludu chorego.

D. 7 tenże Generał Lieutenant Płatow przysłał wiadomość, iż w ściganiu nieprzyjaciół uchodzących do Preussisch Eylau Kozackie półki odbiły u nich znajdujących się w témże mieście ranionych i chorych naszych, Officyerów 7, żołnierzy więcej tysiąca; przy tém zdarzeniu samych Francuzów zabrano w niewolę 90 ludzi.

D. 8 Nic nie zaszło uwagi godnego; dnia zaś 9 Generał Lieutenant Płatow przynaglił nieprzyjaciół do ustąpienia z Preussisch Eylau, i ścigał uchodzących z półkami swoimi ku Landsbergowi; gdzie nie dochodząc dywizye czoło trzymające potyczkę miały z wojskiem Francuzkiem, w której zabrałiśmy w niewolę 134 ludzi; zatem nieprzyjaciół został przymuszony opuścić Landsberg z pośpiechem, gdzie odbiliśmy naszych iehców od różnych półków więcej 200, zdobyłiśmy nieco mąki; nadto ieszcze zabrano ranionych i chorych Francuzów, 4 Officyerów, żołnierzy 380, i przy nich trzech lekarzów. Nieprzyjaciół przy ustępowaniu swoim do Landsberga rzucił wielką część bagażów.

D. 12 tenże Generał Lieutenant Płatow znajdu-

iąc się na wystrzał od Francuzów pod Gutstadt i Lieb-
stadt donosił dnia tego, iż w mnogich gonitwach zabrał
w niewolę 106 ludzi, odbił, armatę iedną; nieprzyja-
ciel zaś ustawicznie napadany przez Kozaków ustępu-
je, nie przestając rzucać na drodze swój bagaż w zna-
czney ilości.

D. 13 główna kwatera Generała Benigsena znaj-
dowała się w Landsbergu.

D. 14 donosił Generał Lientenant Płatow, że pół-
ki kozackie ścigając uchodzącego nieprzyjaciela nieie-
dnokrotnie z nim walczyły, odbiły znowu armatę ie-
dną, zabrawszy nadto w niewolę 150 ludzi, których o-
desłano do głównej kwatery.

S. PETERSBURG VS. d. 1 Marca. Otrzy-
mali rangę Podpółkowników Maiorowie 12 brygady ar-
tylleryi Fok; 8 Niepieycin; 7 Ansio; 6 Plotto, 9 Gi-
ne; 15 Iwanow; 6 Zeleznikow; 5 Sigizmund; Sibirskiej
Braams; 12 Bogusławski; 7 Fjedorow; 4 Juszkow; Gru-
zińskiej Gildenhof; 1 Glinka; 3 Chotiaiew; 4 Brimmer;
14 Witowtow; 6 Ławrow; 2 Woieykow. Półkownik
Kasagowski umieszczony w Neiszlotskim półku musz-
kietyerów; Maiorowie Teofilatiew, Hordieiew w 30
strzelców. Dla choroby uwalnia się od służby konne-
go Tatarskiego półkn Maior Krzyczyński, Porucznik
Krzyczyński, Kornet Zabłocki i Sułkiewicz. Tegoż
półku Podpółkownik Ulan przejdzie w Penzeński ba-
talion garnizonowy.

Wymazują się z rang listy polegli w boiu Maio-
rowie Dopkin, Barszczow, Łukiń, J. J. Mość oświad-
cza naywyższe ukontentowanie Ober Hof Marszałko-
wi Graffowi Tolstoy, że w swoim wydziale nie tyl-
ko zachował porządek przyzwoity, ale też znaczną sum-
mę oszczędził: podobne ukontentowanie oświadczo-
no Koniuszemu Muchanow.

Ukaze n d. 20 lipca r. 1806 pozwolono wprowa-
dzać z cudzych krajów bez opłaty celney wszelkie
machiny i narzędzia służące do rolniczey potrzeby pod
tém nazwiskiem rozumieć się mają fury nowo wynal-
zione, służące także rolnikom, uważać iedną trzeba,
żeby pod tym pozorem nie wprowadzano do kraju za-
dnych poiazdów, taryffą zakazanych.

MOHILEW d. 9 lutego. D. 5 przyszła tu
od Ministra interessów wewnętrznych wiadomość o zwy-
cięztwie otrzymaném przez woyska Rossyjskie nad
Francuzami, którym osobiście przywoził sam Buona-
parte pod Treussisch Eylau. Radość którą to zdarze-
nie przyniosło tutejszym obywatelom, tak świełka by-
ła że chociaż doniesienie przyszło już wieczorem, ie-
dnak niemieszkaiąc miasto oświecone zostało i dany fa-
ierwerk. Tłum ludu był nadzwyczajny; a gdy cyfra
ALEXANDRA I zapaliła się, wszyscy przytomni
zawolali: Ura. Zwycięztwo. Wczora zaś w tu-
teyszey Cerkwi Barlaam Biskup Mohilewski i Witeb-
ski odprawił uroczyste nabożeństwo w czasie którego
śpiewano wyjęte z Psalmu 45 słowa do okoliczności
stosowne. Przyjdźcie i obaczcie sprawy Boskie etc.
Tłum ludu w ten dzień był tak wielki, że nie tylko
Cerkiew napelniona, ale też plac cały; wszyscy zaś o-
kazując radość i wesele dziękowali Panu Zastępów,
który zawsze i wszędy naród Rossyjski zachowuje w
opiece swojej.

D. 14 Formowanie milicyi czyli woyska ziemskie-
go w Gubernii Mohilewskiej przyprowadzone zostało
do skutku z wielkim porządkiem i pośpiechem. Kom-
mendantem Gubernskim woysk ziemskich obrany zo-
stał Generał Maior Graf Tolstoy. Ludzie wszyscy już

są przygotowani, i idą pod dozór naczelników ziem-
skiego woyska. Niektórzy obywatele przez gorliwość
dostawili bardzo wielu strzelców i ochotników. W
powszechności ludzie wszyscy opatrzeni są pikami; lecz
broni, ognistej rozumieć można, będzie dostatek na
część woyska całego piątą. Co wszystko iest dowodem,
gorliwości ducha, i nieograniczonego przywiązania do
tronu i oyczyzny, którym ożywieni są obywatele Gu-
bernii Mohilewskiej, pełni czucia patryotycznego, i pra-
gnący być uczestnikami chwalebnych ofiar z własnego
majątku i osobistej służby. Ludzie z miasta Mohile-
wa dostarczeni są odziani bardzo dobrze, według sta-
nu swojego mieyskiego; półowa ich opatrzona karabi-
nami z bagnetem. Nadto ieszcze Mohilewski Guber-
nator cywilny aktualny stanu Konsyliarz Bakunin o-
patrzył Mohilewską mieyską milicyą dwoma trzyfun-
towemi działami, i czterma wozami ammunicyinemi,
dając od siebie 20 koni ciąglých ze wszelką uprzężą
przyzwoitą, i obowiązuąc się przez cały czas, dopóki
trwać będzie milicya opatrywać one furazem z wła-
snego grosza.

WITEBSK d. 29 stycznia. Doczesne uzbroie-
nie się ziemskie w Gubernii Witebskiej przychodzi
do skutku z wielkim pośpiechem. Ludzie wyznaczeni
do składu milicyi nie tylko już są przygotowani w po-
rządku należytym, tak od obywatelów, iakoteż od
miast i wsi skarbowych, aleteż przez urzędników swo-
ich przeyrzani i zapisani. Kommandantem Gubernskim
woyska ziemskiego wybrany iest Generał Maior Von
Bradke. Trzy miesięczny prowiant, trzy rublowy po-
datek przepisane Manifestem naywyższym d. 30 listo-
pada, znajdują się prawie w gotowości zupełney. Mię-
dzy wielo innemi ofiarami szlachta tuteysza ustawę
zrobiła, złożyć potrzebną summę na gáže dla tych
wszystkich urzędników milicyi, którzy nie mają spo-
sobności samych siebie utrzymać.

Rząd Gubernski Białorusko Witebski donosi, że
w ukazie Jego Imperatorskiej Mości i rządzącego Se-
natu d. 8 lutego Nro. 116 do tegoż rządu przysłanym
napisano. Rządzący Senat słuchał wypis z śledztwie-
ney sprawy odbytey w Gubernii Witebskiej, za skar-
gą i doniesieniem Połockiego powiatu obywatela od-
stawnego Maiora Draszковского, na byłych w Połoc-
kim niższym ziemskim sądzie z wyboru roku 1802,
miesiąca Czerweca dnia 9 członków ziemskiego Spra-
wnika Aloizego Szantyra, i Asessora Piotra Rypińskiego,
iakoteż na obywatela odstawnego Kapitana Ferdyn-
nanda Mewisa; na dwóch pierwszych, iakoby [o przy-
czynione onemu rozmaite krzywdy i uciski, w pow-
szechności zaś na wszystkich trzech o różne prawu
przeciwne postęпки, i tam daley. Rozkazali Senat. po
przeyrzeniu całej sprawy znajduie, iż skargi i donie-
sienia odstawnego Maiora Draszковского, na byłych
w Połockim niższym sądzie ziemskim członków, Spra-
wnika Szantyra i Asessora Rypińskiego, i na tamtey-
szego obywatela Mewiusa są niesprawiedliwe; zatém
potwierdza wyrok Witebskiego sądu głównego, iako z
istotą sprawy i prawem zgodny, ażeby pomienionego
Draszковского sztrofować tysiącem rubli na zysk opieki
powszechnego opatrywania, a o tém iego ukaraniu na
przykład drugich, ażeby nie śmieli zatrudniać mieysca
sądowe i naczelników podobnemi próżnemi skargami
i donoszeniami, rozpublikować w tamteyszey Gubernii,
iakoteż w Gazetach Litewskich; obowiązuąc tegoż
Draszковского własnym iego na to i podpisem, dając
wiadomość Witebskiemu zgromadzeniu Szlacheckiemu;

gdy zas pokaznie się z samey sprawy, że ten Draszkowski znowu podał doniesienia, o nie dopełnienie obowiązków przez Szantyra i Rypińskiego, na co śledztwo jest poruczone Połockiemu sądowi ziemskiemu; przeto zalecił Naczelnikowi Gubernii Witebskiej, ażeby uczynił rozporządzenie dla najprędzszego ukończenia tej sprawy; na przyszłość zaś żadnych doniesień od Draszkowskiego nie przyjmował, bez jasnych i mocnych dowodów, na osnowie generalnego regulamentu rozdziału 19. O czém rząd Gubernski Witebski publikacją czyni dopełniając pomieniony ukaz rządzącego Senatu.

KROLEWIEC d. 18 lutego. General Gubernator nasz Ruchel wyjechał do Memla powołany od Króla Jmci; przebywanie jego w tém mieście trwać będzie nie długo, w krótkim czasie ma tu powrócić. Kilko dniami wprzód iechał tędy z Francuzkiej wawery głównej General Bertrand, który pospieszał do miasta Memla do Monarchy naszego, przeprowadzony przez Pruskiego Maiora i fligel Adjuwanta Królewskiego Klinksa z strzelcem konnym. Jeszcze niewiadomo, w jakim zamiarze ten General jest posłany. Lecz iakiekolwiek ma zlecenie Król Jmci Pruski najmocniej postanowił nie przyjmować żadnych propozycji, któreby się zciągały do samego tylko państwa Pruskiego, i bez zezwolenia Rossyi i Anglii nie wchodzić z nieprzyjacielem w żadną umowę.

Armia Francuzka wstecz ustępuje po wszystkich miejscach; ścigają nieprzyjaciół Rosyjskie woyska lekkie. Wszystkie z różnych miejsc odebrane wiadomości o tym odwrócie donoszą jednogłośnie. Według świadectwa niektórych, niedostatek rzeczy koniecznych, i silna trwoga na nmyśle żołnierzy Francuzkich wrażona po tylu klęskach od woyska Rosyjskiego poniesionych, nienkontentowanie sprawiły w armiach Francuzkich. Zaczynają uciekać z obozów swoich gromadami od 30 do 40 ludzi. Buonaparte sposobem rozmaitym starał się oszukać żołnierzy swoich względem ostatniej bitwy. Lecz poniesiona strata, która podług wielu dowodów do tysiący ludu, i 8 tysięcy koni wnuosiła, iakoteż odwrót powszechny służy za dowód oczywisty iawnego kłamstwa, którem Buonaparte stara się omamić woysko swoje, przez co ieszcze bardziej w niem pomnaża się nieukontentowanie i dezercya.

Dzisiejszey nocy General Francuzki Bertrand, który był w Memlu z nieiakiem zleceniem od rządu swojego, powracał nazad przez miasto nasze do głównej kwatery Francuzkiej.

FRANKFORT d. 13 lutego. Chociaż od końca miesiąca września woyska Francuzkie z lewego brzegu Renu sprowadzone, prawie ciągle przechodziły, dotąd jednak nie mieliśmy garnizonu w mieście naszym; teraz przysłano z Moguncyi 1200 żołnierza, którzy tu zostaną na czas niezamierzony. Dziś z pomienioney twierdzy ieszcze przyszło 2400 zbroynych; lecz po krótkim spoczynku do Elektoratu Hesse Casselskiego ruszyli, gdzie G. La Grange potrzebuie posiłku, gdyż rozruchy domowe nie ustały.

WIEDEN d. 28 lutego. Cztery woysk Cesarzkich regimenta rozkaz odebrały pospieszać do Austrii wyższej, i zbliżyć się do twierdzy Braunau, która, iak słyhać, miała być wyprózniona przez Francuzów, po zupełnem opłaceniu kontrybucyi wojenney. W szpitalacu naszych Chirurgowie z pomyslnym skutkiem używają do wyrznięcia kamienia sposobu podanego od

Doktora Paiola.

MEDIOLAN d. 6 lutego. Z krajin Włoskiego 20 t. Francuzów do Niemiec przechodzi; na ich miejsce przybywają inne woyska ze Francyi południowej, w części większey nowozaciężni. Rząd kazał opatrywać miasta niektóre, ażeby ku obronie były gotowe. Między innemi najbardziej pracują około fortyfikacyi w Palma i Jsonzo. W Gaecie 600 Indzi pracuie od czasu dawnego nad naprawą twierdz uszkodzonych.

LIPSK d. 20 lutego. Wyszło u nas opisanie dzisiejszego stanu całej Saxonii, a w szczególności wszystkich Xięstw na które ten kraj jest podzielony. Elektorat Saski zawiera 716 mil. kwadratowych, mieszkańców 2 miliony 185 t. miast 250, miasteczek 34, wsi 6182; na milę kwadratową wypada dusz 3052; w stolicy Dreznie liczy się ich 55 t. Religia Luterska; osob stanu duchownego iest 16700, mieszczan 592 t. wieśniaków million 528 t. rząd Monarchiczny; potęga woyskowa składa się z 6 t. jazdy, 26 t. piechoty, 2 t. artylleryi; dochód skarbowy na rok wynosi 12 millionów talarów.

Xięstwo Saxe Weimar zawiera mil kwadratowych 35, dusz 109 t. miast 22, miasteczek 6, wsi 318; stolica Weimar dusz liczy 8 t. dochód roczny million złotych ryńskich.

Xięstwo Saxe Gotha ma mil kwadratowych 55, mieszkańców 180 t. miast 15, miasteczek 10, wsi 410; stolica Gotha dusz liczy 12 t. dochód roczny million 300 t. złot. ryń.

Xięstwo Saxe Meinungen zawiera mil kwadratowych 18, mieszkańców 48 t. miast 4, 10 miasteczek, wsi 211; w stolicy Meinungen dusz iest 4 t. dochód roczny 300 t. złot. ryń.

Saxe Hildburghausen ma 10 mil kwadratowych, mieszkańców 33 t. miast 9, miasteczek 9, wsi 121, stolica Hildburghausen ma dusz 2500 dochód roczny 150 t. złot. ryń.

Xięstwo Saxe Coburg zawiera 18 mil kwadratowych mieszkańców 59 t. miast 7, 3 miasteczka, wsi 265, w stolicy Coburg iest 7 t. dochód roczny 400 t. złt. ryń.

Tak więc wszystkie Xięstwa do Saskiego domu należące ogółem zawierają mil kwadratowych 852, na tych mieszkańców 2 miliony 614 t. miast 300 miasteczek 72, wsi 7500 dochodu publicznego 27 millionów złot. ryń.

LONDYN d. 31 stycznia. Powiększają się coraz bardziej przygotowania nasze, abyśmy w pierwszej zaraz wiosenney porze, lądem i morzem posiłkować mogli zprzymierzeńców narodu, siły przeciwne rozrywać, i iak najwięcey szkodzić nieprzyjacielowi powszechnemu. Ministrowie z Parlamentem zgodnie pracują dla dobra oyczyny; w obu izbach Oppozycja iest słaba.

Od kommandanta eskadry krążącey pod Rochefort Admiralicya wiadomość odebrała, że wodz nieprzyjacielski Lallemant gotuie się wynisć pod żagle; okrętów Francuzkich liczba nie iest wiadoma; rozumiemy że nad 7 liniowych być tu nie może. Podobne doniesienia przysłano od Brestu, Cadix, Carthageny, Toulonu; zdaie się iż Mocarstwa przeciw nam zprzymierzone postanowiły raz ieszcze doświadczyć szczęścia, i całą potęgę swoią w iednym czasie wyprawić na morze; Angielscy maytkowie czekają niecierphwie porywalczenia i zwycięztwa.